

یادداشت

محسن پاک‌آیین، کارشناس مسائل سیاسی

پایان صهیونیسم؛ شرط نخست همکاری با آمریکا

یکی از کلیدی‌ترین محورهای بیانات روز گذشته رهبر معظم انقلاب، تأکید بر « ذاتی بودن اختلاف جمهوری اسلامی ایران و آمریکا» بود؛ ایشان به‌روشنی فرمودند تضاد میان ذات استکباری آمریکا و ذات استقلال طلبانه انقلاب اسلامی، تضادی تاکتیکی یا گذرا نیست، بلکه ریشه در دو دیدگاه و دو جهان بینی کاملاً متفاوت دارد. برداشت روشن از این سخن آن است که مسئله ایران و آمریکا از جنس اختلافات سیاسی میان دولت‌ها و کشورها نیست تا بتوان آن را با مذاکره و لیخنده‌های دیپلماتیک حل و فصل کرد؛ بلکه این تقابل، تقابل دو نوع نگاه به «انسان، قدرت و آزادی» است.

در یک سو، جهان بینی آمریکایی قرار دارد که بر پایه اومانیسیم و آزادی بی حد و حصر انسان شکل گرفته است؛ نگاهی که در عمل، به اصال‌ت قدرت منتهی می‌شود. در این چارچوب، برای حفظ سلطه و منافع، هر وسیله‌ای توجیه‌پذیر است؛ از جنگ و اشغال کشورها گرفته تا کشتار مردم بی‌گناه، نسل‌کشی، نقض حقوق بشر و مداخله در امور داخلی ملت‌ها. این همان روحیه استکباری است که آمریکا با آن، خود را «محور جهان» می‌پندارد و برای تحقق اهدافش هیچ مرزی از اخلاق و انسانیت نمی‌شناسد. در مقابل، جمهوری اسلامی ایران بر پایه آموزه‌های اسلامی و باورهای ملی، نگاهی دارد که در آن قدرت نه برای سلطه بلکه برای کرامت است؛ قدرتی که در خدمت انسان و در چارچوب اخلاق الهی تعریف می‌شود. در این نگاه، انسان داری کرامت ذاتی است و جامعه باید بر اساس تکالیف الهی، پیامبران و به‌ویژه تعالیم پیامبر اسلام(ص) سامان یابد. بنابراین، قدرت در منطق انقلاب اسلامی برای «اعتلای انسان» است نه تحقیر او.

تضاد این دو جهان‌بینی، یکی مبتنی بر تفکر رو به زوال لیبرال دموکراسی غربی و دیگری برخاسته از معنویت و استقلال اسلامی موجب شده اختلاف میان ایران و آمریکا نه تنها برطرف‌شدنی نباشد، بلکه ریشه‌دارتر و عمیق‌تر شود.

یکی از شاخص‌ترین جلوه‌های این اختلاف ذاتی، موضوع رژیم صهیونیستی است. آمریکایی‌ها برای حفظ این رژیم جعلی و اشغالگر، هر جانی‌ای را مجاح می‌دانند؛ از حمایت تسلیحاتی و هسته‌ای گرفته تا چشم‌پوشی از کشتار مردم فلسطین و تجاوز به کشورهای منطقه. آنان بقای خود را در استمرار حیات مصنوعی این رژیم می‌بینند. در حالی که جمهوری اسلامی ایران از اساس، مشروعیت رژیم صهیونیستی را قبول ندارد و آن را غده‌ای سرطانی در قلب جهان اسلام می‌داند که با زور و اشغال سرزمین‌های فلسطین، سوریه و لبنان به وجود آمده است.

به همین دلیل، رهبر معظم انقلاب شرط همکاری با آمریکا را این دانستند که آمریکا از حمایت از رژیم صهیونیستی دست‌بردارد. به جانی‌ای خود خاتمه دهد و از دخالت در امور داخلی کشورهای دیگر از جمله ایران پرهمیز کند؛ یعنی در واقع، روحیه استکبارطلبی خویش را کنار بگذارد تا زمینه‌ای برای همکاری میان ایران و آمریکا فراهم شود. این امر البته در کوتاه‌مدت ممکن نیست و منوط به تغییرات بنیادینی است که باید در ساختار و ماهیت نظام سیاسی آمریکا ایجاد شود؛ همان نکته‌ای که رهبر معظم انقلاب به‌روشنی به آن اشاره فرمودند. در واقع، سخن رهبری معظم‌آری دوره این حقیقت است که اختلاف ما و آمریکا، اختلاف دو دولت نیست، بلکه تقابل دو جبهه است؛ جبهه قدرت‌پرستی و سلطه‌طلبی در برابر جبهه کرامت و استقلال انسان.

خبر

سخنگوی وزارت خارجه در پاسخ به قدس:

از عملکرد طالبان در مورد حقایه هریود و هیرمند ناراضی هستیم

آرش خلیل‌خانه | سخنگوی وزارت خارجه کشورمان با تأکید بر اینکه از عملکرد حکومت طالبان در مورد حقایه ایران ناراضی هستیم، گفت: نبود رژیم حقوقی توافق شده در مورد هریرود به معنای نبود مقررات و رویه‌های عرفی بین‌المللی در مورد سهم ایران از این رودخانه نیست.

اسماعیل بقایی در پاسخ به پرسش خبرنگار قدس در خصوص برنامه‌های دستگاه دیپلماسی کشور برای تأمین حقایه استان‌های شرقی از رودخانه‌های هیرمند و هریرود در سال آبی جدید در حالی که سال گذشته این سهم تنها ۱۶ درصد محقق شده، همچنین عدم تحقق سهم آبی خراسان و کلانشهر مشهد از هریرود و تأثیر نبود یک رژیم حقوقی مدون و توافق شده میان دو کشور در مورد این رودخانه، با تأکید بر اینکه مانسبت به عملکرد حکومت افغانستان در زمینه حقایه‌ها ناراضی هستیم، گفت: ما از هر فرصتی استفاده کرده‌ایم تا مقامات ذی‌ربط در افغانستان را مجاب کنیم به تعهدات خودهم طبق معاهده هیرمند که مشخص است و هم هریرود عمل کنند. سخنگوی وزارت خارجه کشورمان افزود: نبود معاهده در مورد هریرود به این معنا نیست که مقرراتی در این زمینه و سهم ایران از این رودخانه وجود ندارد.

وی تصریح کرد: بر اساس عرف بین‌الملل در مورد رودخانه‌های مشترک، کشور بالادست یعنی افغانستان تعهداتی در مورد سهم و حق کشور ما از این رودخانه دارد که باید به آن عمل کند. این مقام ارشد وزارت خارجه اظهار کرد: اخیراً شنیدیم بدست‌سما برای کشت پایزه باز شده و امیدواریم جریان آب به سد دوستی برسد. حقایق و همچنین با اشاره به سفر کاتزم بر غریب آبادی، معاون تقوی امور بین‌الملل وزارت خارجه به کشور افغانستان و مذاکراتش با مقامات حکومت موقت طالبان، گفت: این سفری مهم بود و در جریان آن درباره سه موضوع مهم مذاکرات جدی صورت گرفت که یکی از آن‌ها موضوع حقایه‌ها و اجرای توافق‌های صورت گرفته در این زمینه بود. سخنگوی دستگاه دیپلماسی کشور اظهار کرد: در جریان این سفر خیلی فنی و مشخص نکات مدنظر ما به طرف‌های افغانستانی بیان شده و امیدواریم از قیل این مرادوات بتوانیم حقایه ایران را از این دو رودخانه تأمین کنیم.

رهبر معظم انقلاب در دیدار شماری از دانش‌آموزان و دانشجویان ریشه‌ها و دلایل استکبارستیزی مردم ایران را تبیین کردند

دشمنی ایران و آمریکا وارونه‌نویسی نشود

استمرار کمک و پشتیبانی و حمایت آمریکا از رژیم صهیونیستی با وجود مفتضح و محکوم شدن این رژیم در افکار عمومی دنیا با درخواست همکاری از ایران بی‌معنی و غیرقابل قبول است

در تاریخ و حافظه ملی و اطلاع‌یابی مردم از آن را ضروری برشمردند و در بیان جنبه هوینی این حادثه بزرگ گفتند: تسخیر سفارت، هویت حقیقی دولت ایالات متحده آمریکا همچنین هویت واقعی و ذات انقلاب اسلامی را روشن کرد.

■ **ما با استکبار خصومت داریم و علیه آن شعار می‌دهیم**
رهبر معظم انقلاب با اشاره به ریشه قرآنی کلمه «استکبار» آن را به معنی خودبرتربینی خواندند و گفتند: گاهی فرد یا دولتی خود را برتر می‌داند اما به منافع دیگران دست‌اندازی نمی‌کند که در این صورت باعث برانگیختن دشمنی نمی‌شود اما گاهی همچون دولت انگلیس در دوره‌ای و امروز آمریکا، به خود حق می‌دهد با دست‌درازی به منافع حیاتی ملت‌ها برای آن‌ها تعیین تکلیف کند یا در کشوری که دولت قوی و مردم‌هوشیاری ندارد برای خود پایگاه‌های نظامی ایجاد کند و یا نفت و منابع ملت‌ها را غارت کند که این همان استکباری است که ما با آن خصومت داریم و علیه آن شعار می‌دهیم. ایشان در بیان سابقه خصومت آمریکا با ملت ایران گفتند:

پس از مشروطه برای حدود ۴۰ سال، ایران یا درگیر هرج و مرج و آشفتگی بود یا با دست‌اندازی دولت‌های بیگانه و یا استبداد خشن و دیکتاتوری بی‌رحم رضاخان مواجه بود تا اینکه در حدود سال ۱۳۲۹ به لطف خدا، دولت ملی مصدق در کشور روی کار آمد که در مقابل انگلیسی‌ها ایستاد و توانست نفت کشور را تقریباً مفت در اختیار آن‌ها بود ملی کند. حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای با اشاره به توطئه‌های انگلیس و هم‌راهان آن برای از کار انداختن دولت مصدق، ساده‌اندیشی و غفلت او در کمک خواستن از آمریکا برای رهایی از شر انگلیس را یادآور شدند و افزودند: آمریکایی‌ها به مصدق لبخند زدند اما از پشت باهم‌دستی انگلیسی‌ها کودتا راه انداختند و با ساقط کردن دولت ملی، شاه‌فراری را به ایران بازگردانند. ایشان سرنگونی دولت ملی را ضربه‌ای سخت به ملت ایران خواندند و افزودند: ملت ما، آمریکا و خوی استکباری و خطر آن را با کودتای ۲۸ آبان ۱۳۳۲ شناخت و پس از کودتا و بازگشت شاه نیز ۲۵ سال دیکتاتوری سخت و خشن محمدرضا با پشتیبانی و کمک آمریکا تداوم یافت.

■ **مصوبه مجلس سنا، نخستین مواجهه آمریکا با انقلاب**
رهبر فرزانه انقلاب نخستین مواجهه آمریکا با انقلاب اسلامی را مصوبه خصمانه مجلس سناي آمریکا خواندند و با اشاره به برانگیخته‌شدن خشم عمومی از راه‌اندان محمدرضا

باید توجه کرد برخلاف ادعای برخی از مورخان و روشنفکران، این اصل برخاسته از نگاه‌های سوسیالیستی متأثر از جریان‌های چپ‌گرایانه قرن بیستم نیست و نمی‌توان به صرف برخی ادعاها، آن را به نفع جریان یا گروهی مصادره کرد. در جریان شکل‌گیری و سپس پیروزی انقلاب اسلامی ایران که مردم، به عنوان صاحبان اصلی آن، از همان ابتدا بر دو اصل مهم «استقلال» و «آزادی» پای فشردند، به‌موضوع مهم استکبارستیزی به‌عنوان بخش مهمی از تحقق این آرمان عالی نیز توجه و اتکای ویژه شده است؛ آن‌گونه که به تدریج در قامت یکی از ارکان راهبردی و اساسی انقلاب اسلامی ایران مورد تأکید قرار گرفت و در جریان تسخیر لانه جاسوسی آمریکا، در ۱۳ آبان سال ۱۳۵۸، جلوه‌ای تام و تمام پیدا کرد. با این حال، در سال‌های اخیر، برخی کوشیدند اصل استکبارستیزی را موضوعی تاریخی تلقی کنند و بر آن مهر انقضابگویند.

اینان معتقدند با گذر زمان، رفتارها و نوع نگاه‌ها نیازمند تغییرات اساسی است؛ ادعایی که البته در بسیاری از جهات، واقع‌بینانه و نیازمند تکیه و توجه ویژه است. این امری بدیهی است که شیوه‌های کاربردی دهه‌های قبل، برای پویایی بیشتر و رف‌ع نقایص به‌بازنگری و بازسازی نیاز دارد، اما معنای این شیوه، نفی اصول مسلم و ثابت نیست. مرور تاریخ ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی نشان می‌دهد استکبارستیزی نه یک تاکتیک و روش، بلکه اصلی بدیهی و غیر قابل انکار و بیوسسته با دو اصل راهبردی استقلال و آزادی است؛ اصلی که گاه با این اصول تلازم دارد و گاه مقدمه تحقق آن‌هاست. تاکتیک‌ها تغییر می‌کنند، اما اصول به عنوان راهبرد و تعیین‌کننده خطوط حرکت، باقی می‌مانند.

در ۱۳ آبان سال ۱۳۵۸، تسخیر لانه جاسوسی توسط دانشجویان پیرو خط امام(ره) تاکتیکی بود که به مرحله اجرا درآمد؛ روشی که منافع و تبعات خاص خودش را داشت.

با گذشت بیش از چهار دهه از آن واقعه بزرگ که با عنوان «انقلاب دوم» بر تارک تاریخ این سرزمین ماندگار شده است، برخی نقدهای تاریخی در اطراف این رویداد وجود دارد که بر آن است از طریق کوبیدن تاکتیک‌ها، اصل را زیر سؤال ببرد و برای این رویکرد، مثال‌های تاریخی متفاوتی ذکر می‌کند که صرفاً تغییر تاکتیک را نشان می‌دهد و نه نفی اصل استکبارستیزی را. در تاریخ انقلاب اسلامی، اصل استکبارستیزی در هر برهه زمانی و در هر شکل و ساختاری ثابت مانده و حتی حدود آن در چارچوب زمانه جنگ و صلح، دست نخورده باقی مانده است. در واقع آنچه در ۱۳ آبان سال ۱۳۵۸ مورد تکریم واقع و جدی گرفته شد، اصل انکارناپذیر استکبارستیزی بود.

این اصل در دوران دفاع مقدس، در دوران سازندگی و

برای ضربه زدن به منافع ملت ایران انجام دادند؛ چرا که ذات استکباری آمریکا با ذات استقلال طلبانه انقلاب اسلامی سازگار نبود و اختلاف آمریکا و جمهوری اسلامی نه یک اختلاف تاکتیکی و موردی، بلکه اختلافی ذاتی است.

■ انتقاد از وارونه‌نویسی تاریخ

رهبر معظم انقلاب اظهارات افرادی که سر دادن شعار «مرگ بر آمریکا» را علت خصومت آمریکا با ملت ایران می‌دانند، وارونه‌نویسی تاریخ خواندند و افزودند: این شعار مسئله‌ای نیست که آمریکابه‌خاطر آن این‌گونه با ملت ما معارضه کند. مسئله آمریکا با جمهوری اسلامی، ناسازگاری ذاتی و تقابل منافع است. ایشان با اشاره به پرسش برخی افراد مبنی بر اینکه «ما در برابر آمریکا تسلیم نشدیم اما آیا تا ابد هم با آن رابطه نخواهیم داشت»، گفتند: اولاً ذات استکباری آمریکا چیزی جز تسلیم‌را قبول نمی‌کند که این راهمه‌رؤسای جمهور آمریکامی‌خواستند اما به‌زیان نمی‌آوردند ولی رئیس جمهور فعلی آن را به‌زیان آورد و در واقع باطن آمریکا را الوداد.

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای توقع تسلیم ملت ایران با این سطح از توانایی، ثروت، سابقه فکری و معرفتی و جوانان هوشیار و پرانگیزه را امری بی‌معنی خواندند و افزودند: در خصوص آینده دور نمی‌توان حدس زد اما در حال حاضر همه‌بنداندنن علاج بسیاری از مشکلات در قوی شدن است.

■ **همکاری با ایران، با کمک به رژیم صهیونی سازگار نیست**
ایشان با تأکید بر اینکه کشور را باید قوی کرد، بیان کردند:

دولت در بخش‌های مختلف مربوط به خود، نیروهای مسلح در امور نظامی و جوانان در امر تحصیل و کار علمی کار را با قوت انجام دهند؛ چرا که اگر کشور قوی شود و دشمن احساس کند نه تنها سودی از بر خورد با این ملت قوی نخواهد برد بلکه ضرر خواهد کرد، قطعاً کشور مصونیت خواهد یافت. بنابراین قوت نظامی، علمی، مدیریتی و انگیزه به خصوص قوت روحیه جوانان لازم است. رهبر معظم انقلاب در خصوص برخی اظهارات آمریکایی‌ها مبنی بر تمایل به همکاری با ایران، تأکید کردند: همکاری با ایران با همکاری و کمک آمریکا به رژیم صهیونی ملعون سازگار نیست. ایشان استمرار کمک و پشتیبانی و حمایت آمریکا از رژیم صهیونیستی با وجود مفتضح و محکوم شدن این رژیم در افکار عمومی دنیا را با درخواست همکاری از ایران بی‌معنی و غیرقابل قبول خواندند و افزودند: اگر آمریکا به کلی پشتیبانی از رژیم صهیونیستی را کنار بگذارد، پایگاه‌های نظامی خود را از منطقه جمع کند و دخالت‌هایش را کنار بگذارد، این مسئله قابل بررسی است که البته این مربوط به اکنون و آینده نزدیک نیست.

■ پیشرفت علمی ما خوب بود اما قدری افت کرده‌است

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در بخش پایانی سخنانشان، جوانان را به معرفت‌افزایی و اطلاع‌یابی از مسائل اساسی سیاسی امروز، دیروز و فردای کشور با تشکیل حلقه‌های معرفتی و بررسی حوادث تلخ و شیرین توصیه کردند و گفتند: علم باید در کشور پیشرفت کند. چند سال قبل، حرکت و پیشرفت علمی ما خیلی خوب بود اما قدری افت کرده است که مسئولان دانشگاه‌ها، محققان و دانشجویان نباید بگذرانند سرعت علمی کشور افت کند.

ایشان با تأکید بر پیشرفت قدرت نظامی کشور افزودند: بخش نظامی، به توفیق الهی شب و روز در حال کار و پیشرفت است و از این هم جلوتر خواهد رفت تا نشان دهند ملت ایران ملتی است که هیچ قدرتی نمی‌تواند آن را تسلیم کند و به زانو درآورد.

رهبر معظم انقلاب همچنین در این دیدار به مناسبت ذکر نام حضرت زهر(اس) و حضرت زینب(س)، جوانان را به پیروی عملی از این قله‌های درخشان توصیه کردند و گفتند: اطرافیان خود را به توجه و درس‌آموزی از سلوک این بزرگواران تشویق کنید. حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای نماز مطلوب‌بنندگان صالح خدا، در نظر گرفتن حجاب به عنوان مسئله‌ای دینی و زهرایی و زینبی، انس اقرار آن و قرائت روزانه آن، و حفظ ارتباط با معنویت را برای جوانان ضروری دانستند و افزودند: در این روزگار پر مسئله، جوان ما در صورتی می‌تواند به معنای واقعی کلمه «مرگ بر آمریکا» بگوید و در برابر قدرت و تشر فرعون‌های زمان بایستد که از لحاظ دورنی و دینی و اعتقاد و اتکا به قدرت الهی، قوی باشد. رهبر معظم انقلاب استمرار ارتباط قلبی جوانان با پروردگار را موجب تداوم پیشرفت‌های کشور و افزایش توان مقابله با دشمنان خواندند.

ادوار پس از آن نیز، با شیوه‌ها و تاکتیک‌های گوناگون مورد توجه قرار گرفت؛ گاهی در قامت جهاد اقتصادی و برای کاستن از اثرات زیان‌بار تحریم و گاهی در کسوت مذاکره و گفت‌وگو برای تعیین خطوط اصلی و قرمز سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. این ویژگی خاص، ممکن است در ظاهر برخی از وقایع پس از پیروزی انقلاب اسلامی به چشم نیاید، اما بدون توجه و اتکا بر آن، قادر به طی طریق در مسیر حفظ استقلال و حتی حفاظت از تمامیت ارضی کشور نیستیم.

تردیدی نباید داشت که پیروزی ایران در جنگ ۱۲ روزه تحمیلی با رژیم صهیونیستی، د ر مقیاسی مهم و اساسی، وابسته به همین خودکفایی راهبردی بوده است. به‌دیگر سخن، اصل استکبارستیزی که در جریان انقلاب دوم، نمود و بروز ی آشکار پیدا کرد، در سال‌های بعد هم به عنوان نماد و اساس تکاپوهای استقلال طلبانه باقی ماند. انکار این اصل، در واقع انکار بومی شدن روند استقلال طلبی ایرانیان است که بابت تحقق آن، هزاران نفر از جوانان رشید این مرز و بوم، در خون غلتیدند. انکار این اصل، در واقع انکار فرایندی تاریخی است که طی آن، ایران اسلامی توانست به‌بلوغ سیاسی مورد نیاز خود که متضمن استقلال کشور است، دست یابد. یادآوری می‌کنیم که تاکتیک‌ها همواره قابل نقد باقی می‌مانند تا بتوانند مسیر را برای بالندگی در راستای تحقق اصول فراهم کنند.